

Elaboration och studentaktiverande undervisning som läraktivitet och examinationsform – exempel och erfarenheter

Maria Wickenberg, Högskolebiblioteket i Skövde

Anna-Karin Pernestig, Institutionen för Biovetenskap, Högskolan i Skövde

Enligt högskolelagen (SFS 1992:1434) och högskoleförordningen (SFS 1993:100) ingår ämnesspecifika- och generiska (generella) kunskaper och färdigheter i en högskoleutbildning. Exempel på generiska färdigheter är samarbetsförmåga, problemlösning, muntlig kommunikation och informationskompetens¹ (Berg, 2017; Widestedt, 2020; Moeller, 2020).

Hur kan vi som undervisar skapa förutsättningar för lärprocesser som tränar generiska färdigheter? I denna presentation redogörs för upplägg, erfarenheter och utvärderingar om ”Söklaboration 1b”. Detta undervisningsmoment är en studentaktiverande läraktivitet som utvecklats och anpassats för kursen ”Molekylär genetik”^{2,3}, men som med fördel kan anpassas och användas på andra kurser och inom andra discipliner.

”Ökad studentaktivitet är viktig eftersom den och interaktion med andra gynnar ett djupinriktat lärande.”

(Elmgren & Henriksson, 2016 s. 180).

Söklaborationen bygger på konstruktivism och sociokulturell tradition i vilka språket har en nyckelroll i lärprocessen (se Elmgren & Henriksson, 2016; Säljö, 2011). Syftet med undervisningsmomentet är att introducera studenterna till att söka vetenskaplig information och att med hjälp av elaboration (se Linderöth, 2023; Jemstedt, 2024) reflektera kring resultaten och erfarenheterna. Söklaborationen är ett obligatoriskt moment på kursen och examineras med hjälp av en skriftlig inlämningsuppgift.

Undervisningsmomentet startas med en salsföreläsning på temat informationskompetens. Sedan får studenterna söka information och utföra en uppgift på egen hand. Därefter träffas studenter och undervisande personal för en workshop i en flexibel sal. Workshopen är ett obligatoriskt moment som även innebär att studenterna får öva muntlig kommunikation och presentation samt samarbetsförmåga och problemlösning. Mycket av det som studenterna lär sig får de även tillämpa i ett senare moment på kursen, som också det examineras. I det momentet ingår att söka vetenskapliga artiklar och använda dem i en labbrapport.

Vi som utvecklat söklaborationen är en lärare i biovetenskap och en bibliotekarie. Vårt samarbete har tydlig bäring på Högskolans utvecklingsplan (Högskolan i Skövde, 2023a) och verksamhetsstödet ledord⁴ (Högskolan i Skövde, 2023b) samt Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF):s slutrapport *Vägledning för integration av undervisning i medie- och informationskunnighet i högre utbildning* (2024).

¹Att kunna söka, välja och värdera information ingår i begreppet informationskompetens.

²Kursen Molekylär genetik (BV317G) ges på grundnivå för studenter som läser termin tre på programmen Molekylär biodesign (MOLBG) och Molekylär bioinformatik (MOBIG).

³Biblioteket undervisar i informationskompetens i en tänkt progressionstrappa i tre steg. Kursen ”Molekylär genetik”, motsvarar progressionssteg 1b.

⁴Proaktivitet, professionalism, tillgänglighet, helhetsperspektiv och verksamhetsnära.

Referenser

- Berg, J. (2017). *Generiska färdigheter*. Stockholms universitet. Kulturgeografiska institutionen. <https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-148566>
- Högskolan i Skövde (2023a). *Utvecklingsplan för Högskolan i Skövde 2023-2026* (Diarienummer HS 2023/16). <https://www.his.se/globalassets/styrdokument/strategier-kvalitet-organisation/utvecklingsplan-presentationsformat-sv.pdf>
- Högskolan i Skövde (2023b). *Verksamhetsstödet uppdrag och ansvarsområden* (Diarienummer HS 2023/719). <https://www.his.se/globalassets/styrdokument/strategier-kvalitet-organisation/verksamhetsstodets-uppdrag-och-ansvarsomraden.pdf>
- Jemstedt, A. (2024). Enhancing learning with a two-page study manual. *Learning and Instruction, 90*. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2023.101852>
- Linderoth, J. (2023, 11 jan). *Djupinformationsbearbetning - elaborering*. I Studieteknik i högre utbildning. [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=m5yxrZfk61Y>
- Moeller, C. M. (2020). Insert instruction here: the impact of the service model on authentic teaching. I Douglas, V. A. & Gadsby, J. (Red.). *Deconstructing service in libraries: intersections of identities and expectations* (s. 237-252). Litwin Books.
- SFS 1992:1434. *Högskolelag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/hogskolelag-19921434_sfs-1992-1434/
- SFS 1993:100. *Högskoleförordning*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/hogskoleforordning-1993100_sfs-1993-100/
- Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). (2024). *Vägledning för integration av undervisning i medie- och informationskunnighet i högre utbildning*. [Slutrapport]. <https://suhf.se/app/uploads/2024/02/Slutrapport-SUHF-MIK-2024-02-15.pdf>
- Widestedt, K. (2020, 30 mars). *Generiska färdigheter är osynliga för studenter*. Stockholms universitet. Centrum för universitetslärostudier. <https://www.su.se/centrum-for-universitetslararutbildning/akademiskt-l%C3%A4rarskap/aktuell-forskning/generiska-f%C3%A4rdigheter-%C3%A4r-osynliga-f%C3%B6r-studenter-1.492672>